

BYLO NEBYLO - 20

Stá™eda, 27 bá™ezen 2013

Švédský stá™l vybraných událostí, jak šly dá™jinami. Dnešní menu: nejvá™tš z fámotvá™rcá™, napá™íá™ Afrikou, s ká™íá™em a palmou, jarní nulová deklinace, vejce nebo slepice, rytíá™i Šalamounova chrámu, anafylaktický šok, western po japonsku, Den Horské slúá™by.

18.3.1553 – zemá™el Václav Hájek z Liboá™an, Áeský kroniká™ a spisovatel, autor Kroniky Áeské 1). Kroniká™ bestseller zahrnuje Áeské dá™jiny od pá™íchodu ÁEechá™ do zemá™ do korunovace Habsburka Ferdinanda roku 1526. Dá™ Kosmas seznámil národ s praotcem ÁEechem, Libuší a Pá™emyslem sice o ná™jakých pár set let dá™íve, ale kriticky pá™iznával, Áe tyto pá™íá™y znal pouze z vyprávění pá™edká™. Zato Václav Hájek má™l pá™esná™jší informace ÁEech vyrazil z Dalmácie a na Áíp se dokodrcal roku 644, Libuše vládla od roku 713... Nádavkem pá™íhodil Horymíra se Šemikem a Boá™ivoje s kancem. Co nevá™dá™l, lusknutím pera vymyslel. A pak vá™á™te uÁebnicím dá™j) 1) Pokud by snad ná™kdo zvracel nad má™á™ím pravopisem, nechá™ zvrací nad Hájkovým :-)

19.3.1818 – narození David Livingstone, skotský lékařá™, misioná™ a cestovatel, profesionální hledá™ pramená™. Pá™vodná™ se chystal vypravit jako misioná™ do ÁEíny, ale kvá™li tamá™jší opiové válce musel změnit cíl a v prosinci 1840 vyplul do jiá™ní Afriky, kde se mu stala uá™ napoá™ád á™ivotní vá™šní. Na svých misijních cestách prozkoumal Á™adu Evropaná™m neznámých oblastí. Pá™ešel poušá™ Kalahari navzdory tvrzení domorodcá™, Áe bílý muá™ poušá™ nikdy pá™ek nemá™á™e. Na Á™ece Zambezi objevil velkolepé vodopády, které pojmenoval na počest britské královny Viktorie. Byl prvním Álová™kem, který pá™ešel Afriku napá™íá™ v její jiá™ní Áásti. Hledal prameny Nilu a objevil jezero Tanganika. Našel pramen Konga. Pá™i svých toulkách Afrikou se tak trochu zapomná™l, taká™e byl v Evropá™ prohlášen za nezvá™stného, i uspoá™ádali záchrannou expedici. Ta ho skuteá™ná™ nalezla. „Dr. Livingstone, I presume?“, zeptal se Henry Morton Stanley bá™lošského chlápka, kterého našel v osadá™ Ujiji na bá™ehu jezera Tanganika. „Yes“, odpovědá™l pohá™ešovaný. „I feel thankful that I am here to welcome you.“ Kterýá™to rozhovor je navá™dy zvá™á™n v Encyclopædii Britannice a Oxfordském slovníku.

20.3.1393 – zemá™el Johánek z Pomuku, Áeský kná™z a patron. Dle fámy byl populární Áeský svá™tec umuá™en, protoá™e odmítal zpová™dní tajemství královny Á½ofie. Á½árlivý maná™el Václav IV. se z ná™j snaá™il vyrazit, s kým mu jeho krásná a nešá™astná Á¾ena zanáší, ale Johánek byl buá™ charakter nebo nic nevá™dá™l. Tak mu král propálil planoucí pochodní bok, aá™ mu bylo vidá™t plíce, pak ho zašili do pytle a z Karlova mostu svrhli do Vltavy. V tu chvíli se udál zázrak a kolem muá™edníkovy hlavy zazá™ilo sedm stá™íbrných hvá™zd. Kancelá™ pro uvádění románových pá™íá™há™ míru potvrzuje, Áe z výše uvedené historiky se na pravdá™ zakládá, Áe Johánka nechal umuá™it král Václav a Á¾e ho hodili do Vltavy. Nezemá™el však pro zpová™dní tajemství, ale pro královny spory s praá™ským arcibiskupem Janem z Jenštejna, které vyvrcholily po té, co se král snaá™il oá™ezat arcibiskupovu moc povýšením kladubského opatství na biskupství s králi vá™ným biskupem v Áele. Jan z Jenštejna mu však udá™lal Ááru pá™es rozpoá™ kdyá™ ještá™ u smrtelného loá™e opata starého stihl jmenovat ústy svého generálního viká™e opata nového. A tím generálním viká™em byl Johánek z Pomuku. Rozbá™sná™ý král nechal Johánka spolu ještá™ se tá™emi dalšími kná™zi uvá™znit, a pak následovala ta Áást s pochodní a házením do Vltavy. Fámotvá™ce Václav Hájek (viz 18.bá™ezna) tomu nasadil korunu, kdyá™ vytvoá™il teorii, Áe Johánkové byli dva – první Jan Nepomucký byl utopen roku 1383 a byl královniným zpová™dníkem a druhý Jan z Pomuku, generální viká™, byl utopen roku 1393. Naše kancelá™ k tomu podotýká, Áe Johánkové byli jeden, a z Pomuckého se stal Nepomuckým proto, Áe za Habsburká™ jeho rodné má™steá™ko prostá™ pá™ejmenovali. (místo, odkud byl vhozen do Vltavy) Mrtvého Jana z Vltavy vytáhli Ká™íá™ovní Áerveným srdcem a pohá™bili ho. Ale moc klidu si v hrobá™ neuá™il, poá™ád ho vykopávali a zkoumali. Pá™i jedné z exhumací vypadl z lebky jazyk, nabobtnal a zrá™á™ová™l. (Coá™ byl jeden ze zázraká™, který pozdá™i zajistil Johánkovi kanonizaci.) No, nebyl to jazyk, ale kousek mumifikované mozkové tkáně. A to je konec poslední fámy o Janu Nepomuckém.

20.3.2013 – ve 12:02 pá™ešlo Slunce nebeský rovník a začá™alo jaro. Bohuá™el jen to astronomické. 21.3.1869 – narodil se Walter Gilbert, americký fyzik, biochemik a prá™kopník molekulární biologie, který rozá™ešil odvá™kou otázku, zda bylo první vejce Ái slepice. První byla RNA. Hypotéza „RNA svá™t“ pá™edpokládá, Áe kyselina ribonukleová byla první formou á™ivé hmoty, první chemickou slouá™eninou, která spustila evoluci pozemského á™ivota, a známá™jší kyselina deoxyribonukleová se z ní vyvinula aá™ pozdá™ji. Za metodu sekvenování DNA - „Áetení genetické informace“ - dostal Gilbert Nobelovu cenu. 22.3.1312 – byl zrušen Á™ád Templá™á™ - chudý rytíá™ský Á™ád, který má™l za úkol chránit poutníky na cestá™ do Jeruzaléma, se bá™hem dvou století stá™ mocným bankéá™em stá™edová™ké Evropy, a to mu zlomilo vaz. Nejvá™tším trnem v oku byli francouzskému králi Filipovi Sliá™nému, který nutná™ potá™eboval naplnit královskou pokladnu. Nejprve daná™mi, pak pá™išly na Á™adu konfiskace. Kdyá™ mu došli ti menší a bezbranná™jší jako Á½idé, pená™zomá™nci a obchodníci, padlo mu do oka bohatství templá™á™. Nejdá™ív to zkusil po dobrém, Áe by se jako stal velmistrem a trochu jim ten majetek spravoval.

To neprošlo. Tak, Áe by se jako všechny rytíá™ské Á™ády slouá™ily, a Filip by tomu zase šéfoval taky neprošlo. Tak prošlo obviná™ní z kacíá™ství, muá™ení a poprav. „Lomikare, Lomikare, do roka a dne“; zvolal na hranici Jakub z Molay, poslední velmistr Á™ádu. A skuteá™ná™, papeá™ Klement V. ho pá™eá™il o má™ Sliá™ný o pá™ roku. 23.3.1907 – narodil se Daniel Bovet, italský farmakolog švýcarského pá™vodu, jemuá™ vdá™Áíme za objev látky blokující histamin, kvá™li kterému ná™kterým z nás teá™e z nosu, oá™i, kýcháme, otekáme, dusíme se... Všichni alergici teá™ vá™nují krátkou vdá™á™nou vzpomínku tomuto muá™i :-) (pá™ípojují se s mnoha díky, ale na mne to ná™jak nefuguje heeepÁík!!! - d@niela) 23.3.1910 – narodil se Akira Kurosawa, japonský reá™isér, jehoá™ S samurajá™ opsalo do slova a do písmene Sedm stateá™ných vá™etná™ zává™reá™né repliky. 24.3.1913 – na Hod Boá™ velikonoá™ní zemá™eli Bohumil Haná™ a Václav Vrbata, Áeští lyá™á™mi. Na startu 8. roá™níku „Mezinárodní lyá™eckého závodu distaná™ního na padesát kilometrá™ o vá™á™ná™ putovní cenu ÁEeského zemského svazu“; u Labské boudy podupává devá™t turistá™ a šest borcá™, mezi nimi sedmadvacetiletý zedník a tkadlec Bohumil Haná™. Je 7 hodin ráno a pá™kných 8°C a všichni závodníci vyráá™ejí na traá™ jen v košilích, bez Áeš a rukavic. Jená™e c

třmi hodinami později chumelí a fouká jako o vítr. Chrt Hanáček už dávno nechal své soupeře za sebou a netrpělivě na trati sám, protože ostatní postupně závod vzdali. Cestou potká kamaráda Vrbatu, který mu půjčuje svůj kabát a šepici. Mezitím se Hanáček vydává hledat i ostatní závodníci. Najde ho Emerich Rath, na Zlatém návrší, bezvládného, ale ještě živého. Pokouší se ho dovést na Labskou boudu, ale už taky nemůže. Tak ho posadí k tyči a zcela vyčerpaný dojede pro pomoc. Společnými silami pak dostanou Hanáčka na Labskou boudu, ale o život ho už nedokážou. Vrbatu najdou až druhý den, jen kousek od místa, kde vyčerpaně padl Hanáček. Emerich Rath, který záchranné akci stal málem obětí závodu, Jára Cimrman švédského sportu, olympijský reprezentant, uznávaný tramp, který za války ukrýval německého špiona a zachránil ho před transportem, byl po roce 1948 obviněn z propagace amerikanismu a západního stylu života. Přeměnil o svůj obchod se sportovním a trampským vybavením a musel na rok do pracovního tábora. Měra Kosmasová